

Pohde

Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Miten edistämme asukkaiden hyvinvointia?

**Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointisuunnitelma
2024–2025**

Yhdyspintalautakunta 24.5.2024

Aluehallitus x.x.2024

Aluevaltuusto x.x.2024

Suunnitelman otsikot

1. Mikä hyvinvointisuunnitelma on?
2. Mihin keskitymme ja pyrimme asukkaiden hyvinvoinnin edistämässä vuosina 2024–2025?
3. Mitä teemme yhdessä? Mitä Pohde tekee?
4. Miten teemme yhteistyötä?
5. Miten arvioimme toteutumista?
6. Mitä voimme saavuttaa?
7. Miten valtio kannustaa edistämään asukkaiden hyvinvointia (hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin)?
8. Miten teimme suunnitelman? Miten lausunnot ja palautteet vaikuttivat suunnitelmaan?

Hyvinvointisuunnitelma kokoaa yhteen useita muita suunnitelmia

Laki velvoittaa hyvinvointialuetta tekemään hyvinvointisuunnitelman. Suunnitelma täydentää hyvinvointialueen muita strategisia asiakirjoja. Tutustu niihin [Pohteen verkkosivulla](#).

Hyvinvointialueen työntekijät ovat tehneet myös **muita suunnitelmia**, jotka liittyvät asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseen. Ne ovat liitteenä. Osa niistä on lakisääteisiä (merkitty merkillä §).

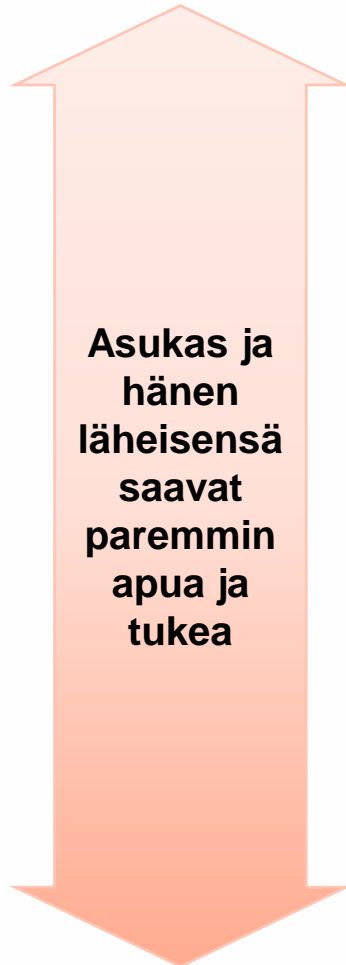
Hyvinvointialueen strategia							
Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämissuunnitelma				Pelastustoimen palvelutasopäätös			
Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelma 2024–2025							
Hyvinvointisuunnitelma 2024–2025							
Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma §. Sisältää neuvola-suunnitelman § ja opiskeluhuollon suunnitelman §.	Työkyky-ohjelma	Ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma §	Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma	Lähisuhdeväkivallan ehkäisyn suunnitelma	Kulttuurihyvinvoinnin suunnitelma	Suunnitelma terveyden edistämisestä Pohteen sairaaloissa	Ravitsemusterveyden edistämisen suunnitelma

[Tutustu suunnitelmaan ja sen liitteisiin hyvinvointisuunnitelman verkkosivulla](#)

Hyvinvoinnin edistämisen painopiste ja tavoitteet vuosille 2024–2025 Pohjois-Pohjanmaalla

Painopiste	Mielen ja kehon hyvinvointi		
Tavoitteet	<p>Kaikki asukkaat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mielen hyvinvointi paranee 2. Yksinäisyys vähenee 3. Rahahuolet vähenevät 4. Terveellisemmät liikunta- ja ruokailutottumukset 5. Päihteet ja rahapelit haittaavat vähemmän elämää 6. Lähisuhdeväkivalta vähenee 7. Ikääntyvien kaatumiset vähenevät 8. Paloturvallisuus paranee 		
	<p>Lapset, nuoret ja lapsiperheet:</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. Vanhemmuustaidot, tasapainoinen perhearke ja nuorten mielenterveys vahvistuvat <p>Liite: Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma</p>	<p>Työikäiset:</p> <ol style="list-style-type: none"> 10. Työkyky ja työllisyys paranevat <p>Liite: Työkykyohjelma</p>	<p>Ikääntyvät:</p> <ol style="list-style-type: none"> 11. Ikääntyvien hyvinvointi, terveys, toimintakyky ja itsenäinen suoriutuminen vahvistuvat <p>Liite: Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma</p>

**Asukkaiden
yhtenäisyys
hyvinvointia edistävissä
toiminnassa paranee
(katso seuraava dia)**

Asukkaiden yhdenvertaisuus on tärkeä kehittämisen kohde

Hyvinvointia edistävä toiminta kaikille asukkaille

- Tavoitteena vahvistaa asioita, jotka ovat elämässä hyvin
- Riittää heille, joiden elämäntilanteessa asiat ovat pääasiassa hyvin

Ehkäisevä toiminta heille, joilla on pieni tai kasvava tuen tarve

Koskee elämäntilanteita, joissa asukas ja hänen läheisensä

- tarvitsevat tukea, mutta tuen tarve on vielä pieni tai kasvamassa
- tarvitsevat apua, tukea ja/tai palveluja nopeasti ja heille sopivalla tavalla, jotta tilanne ei pahene

Kaikilla asukkailla ei ole yhdenvertaiset mahdollisuudet ehkäisevään ja hyvinvointia edistävään toimintaan. Siksi on tärkeää parantaa yhdenvertaisuutta esimerkiksi näissä asukasryhmissä ja heidän läheisissään:

- Asukkaat, joiden toimintakyky on pitkäaikaisesti alentunut sosiaalisten syiden vuoksi
 - Elämänkriisin kokeneet
 - Maahanmuuttajat
- Pitkäaikaissairaat ja vammaiset
 - Pitkäaikaistyöttömät
- Vakavasta sairaudesta toipuvat

Asukasryhmät on lueteltu aakkosjärjestyksessä.

Yhteistyökumppani: Tule mukaan kehittämään hyvinvointia edistävää yhteistyötä

Yhteistyön aiheet	Toimenpiteet vuosina 2024-2025	Kehittämistä koordinoi	Kehittämisessä asiantuntijana
Positiivinen mielenterveys	<ol style="list-style-type: none"> Tunnistamme asukkaiden tyypillisimmät elämäntapahtumat ja -tilanteet, joissa on otollisin hetki ennaltaehkäisylle ja hyvinvoinnin edistämiseksi Tunnistamme asukkaan tarvitseman avun ja tuen ja niitä tarjoavat toimijat ** Sovimme toimijoiden rooleista, vastuista, tehtävistä ja yhteistyöstä Teemme asukkaille tarkoitetun avun ja tuen ”kartan” Hyödynnämme tietoja Pohjois-Pohjanmaan hyvinvoinnin edistämisen palvelutarjottimella 	Pohde (järjestämistoiminnot)	Diak ja Oamk
Yksinäisyyden ehkäisy			ODL ja HDL
Rahahuolten ehkäisy			Poske
Elintapaohjaus			Pohde (terveyden ja sairaanhoidon palvelut, POP-Digi-Hoitotakuu-hanke)
Päihde- ja rahapelihaittojen ehkäisy			Pohde (järjestämistoiminnot)
Lähisuhdeväkivallan ehkäisy			Pohde (järjestämistoiminnot)
Kaatumisen ehkäisy			Pohde (kuntoutuspalvelut)
Työkyvyn tuki *			Pohde (työkykyohjelma)

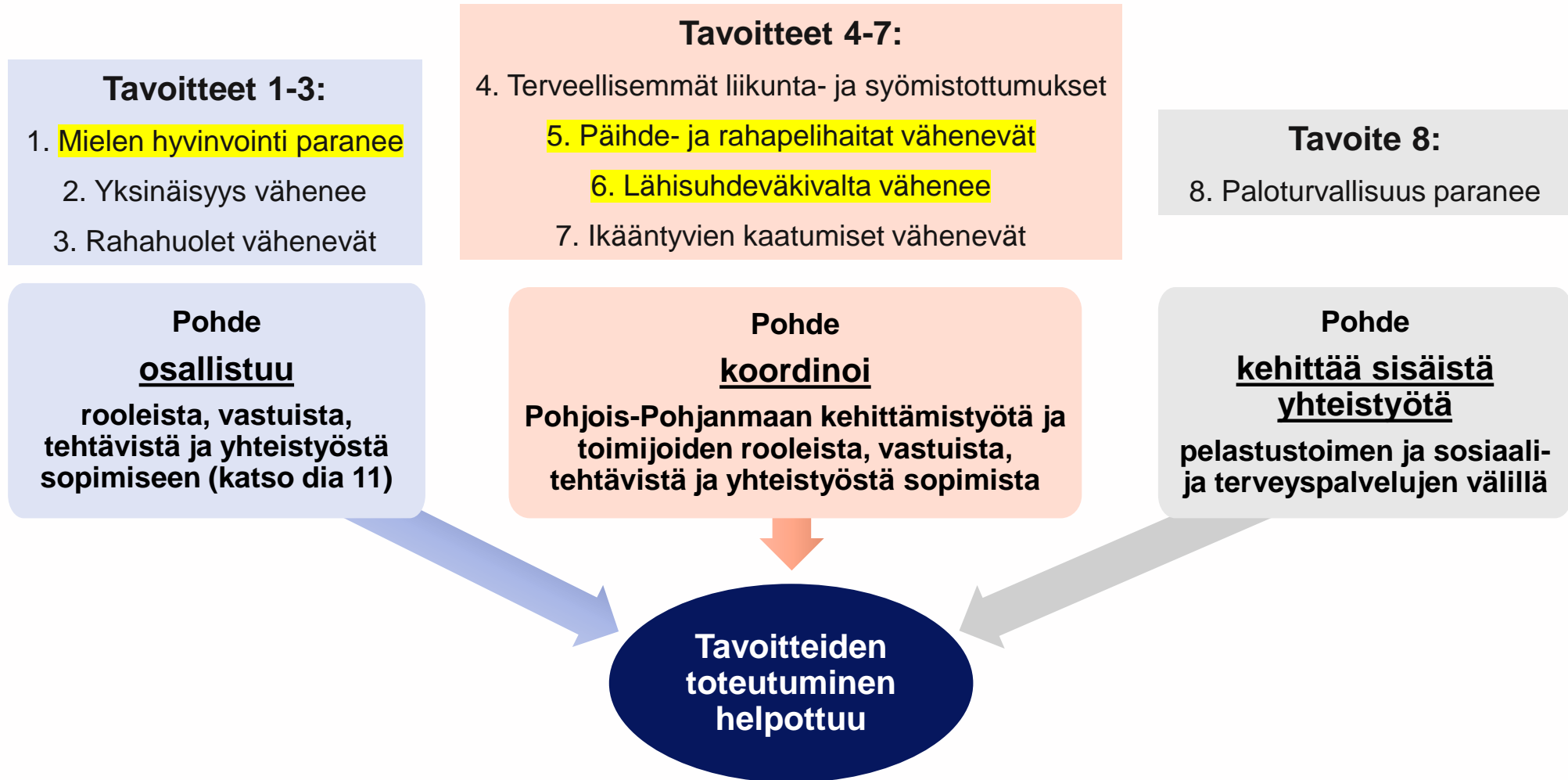
Jos haluat tehdä yhteistyötä, keneen voit olla yhteydessä? [Yhteyshenkilöt hyvinvointisuunnitelman verkkosivulla](#)

* Työkyvyn tuki on otettu mukaan hyvinvointisuunnitelman liitteenä olevasta Työkykyohjelmasta.

** Katso esimerkki avun ja tuen ja niitä antavien toimijoiden tunnistamisesta [Pohjois-Savon hyvinvointialueen verkkosivulta](#).

Tulipalojen väheneminen jätetty pois, koska keskitymme vuosina 2024-2025 Pohteen sisäiseen kehittämistyöhön.

Pohteella on tavoitteiden 1-8 toteuttamisessa kolme erilaista roolia

Pohde tekee hyvinvoinnin edistämistä osana lakisääteistä perustehtävää taloudelliset reunaehdot huomioiden

- Viestii ja tarjoaa tietoa
- Toteuttaa tapahtumia
- Osallistuu tapahtumiin
- Tunnistaa voimavarat
- Ottaa huolet ja riskit puheeksi
- Kartoittaa tilannetta testeillä
- Tunnistaa varhain huolia ja riskejä
- Kuuntelee ja keskustelee
- Ohjaa ja neuvoo
- Tukee omaehtoisen hyvinvoinnin edistämiseen
- Tarjoaa ennaltaehkäiseviä palveluja ja toimintaa
- Parantaa mahdollisuuksia kohdata samassa elämäntilanteessa olevia
- Ohjaa tarvittaessa lisätuen pariin
- Parantaa esteettömyyttä ja saavutettavuutta

- Kartoittaa osaamista
- Perehdyttää ja kouluttaa
- Lisää ja parantaa henkilöstön keskinäistä yhteistyötä
- Käyttää yhtenäisiä toimintamalleja
- Valitsee vaikuttavimmat menetelmät
- Toteuttaa kansallisia suosituksia
- Ottaa käyttöön kansallisia palveluja
- Tekee yhteistyötä kuntien, järjestöjen, seurakuntien, yritysten ja muiden toimijoiden kanssa
- Kokeilee ja kehittää uutta
- Järjestää henkilöstöä ja/tai työaika ennaltaehkäisyyn
- Kerää ja seuraa tietoa asukkaiden hyvinvoinnista

Strategian mukaisesti

- painottaa varhaista tukea
- painottaa omaehtoista hyvinvoinnin edistämistä
- vahvistaa ennaltaehkäiseviä palveluja

Pohjois-Pohjanmaalla on useita verkostoja, jotka auttavat hyvinvoinnin edistämisen yhteistyössä

Verkostot kokoavat yhteen ihmisiä,

jotka tekevät

samaan aiheeseen liittyvää työtä eri organisaatioissa.

Verkostot auttavat heitä tekemään yhteistyötä.

Yhteistyön ansiosta asukkailla on paremmat mahdollisuudet hyvinvointiin.

Verkoston vetäjätaho on merkitty kuvioon sulkeiden sisään.

Hyvinvoinnin teemaverkostot

Avoimia verkostoja, joiden alla voi toimia alaverkostoja ja asiantuntijatiimejä

Elintapaverkosto *
(Pohde ja PoPLi ry)

Ehkäisevän mielenterveys-, päihde- ja väkivaltatyön verkosto
(Pohde)

Taloudellisen hyvinvoinnin verkosto
(Poske)

Osallisuusverkosto
(ODL ja HDL yhteistyössä Pohteen kanssa)

Kulttuurihyvinvointi- verkosto
(Pohjois-Pohjanmaan liitto)

Digihyvinvoinnin verkosto
(Pohde ja Pohjois-Pohjanmaan liitto)

Kaatumisen ehkäisyn verkosto
(Pohde)

Järjestöyhteistyön verkostot

Avoimia kunnille ja järjestöille

Pohteen järjestö-yhdyshenkilöiden verkosto
(Pohde)

Kuntien järjestö-yhdyshenkilöiden verkosto
(Pohjois-Pohjanmaan sosiaali- ja terveysturvayhdistys)

Järjestöverkostot:

- 1) Lapset, nuoret ja perheet
- 2) **Mielenterveys- ja päihdepalvelut**
- 3) Sosiaali- ja terveysterveystyökeskus ja OLKA
- 4) Ikäihmisten palvelut
- 5) Vammaispalvelut
- 6) Kuntoutus

(järjestöjen edustajat)

Hyvinvointijohtamisen verkostot

Suljettuja verkostoja

Hyvinvoinnin edistäminen Pohjois-Pohjanmaalla (POPhyte) -verkosto
(Pohde)

Kuntien hyvinvointi-yhdyshenkilöiden verkosto
(Pohde)

Kuntien hyvinvointi-yhdyshenkilöiden alueelliset verkostot:
Koillismaa, Oulunkaari, Lakeus, Rannikko ja Eteläinen. Oululla oma alueellinen rakenne.
(Pohde ja kunnat)

Hyvinvoinnin teemaverkostojen vetäjien verkosto
(Pohde)

Muut verkostot

Esimerkkejä verkostoista

Sivistysjohtajien verkostot
(Pohjois-Pohjanmaan liitto, Pohjois-Pohjanmaan aluehallintovirasto)

* Elintapaverkoston alla toimii muun muassa Pohjois-Pohjanmaan ravitsemusterveyden verkosto (Pohde), liikuntaneuvontaverkosto (PoPLi ry) ja kuntien soveltavan liikunnan verkosto (Paralympiakomitea).

Konkreettisia toimenpiteitä mielen hyvinvointiin liittyen vuonna 2024

- Miepäväki-verkoston ja yhteistyöryhmän tapaamiset
- Avun ja tuen kartat:
 - Vaihe 1: Otollisten elämäntapahtumien tai -tilanteiden tunnistaminen
 1. Lapsiperheaika
 2. Nuori perheessä; itsenäisyys / rajat
 3. Nuori aikuisuus; kotoa irtautuminen, läheisten ihmissuhteiden muodostaminen, koulutus ja suuntautuminen työelämään / oman paikan löytäminen
 4. Työ/ työttömyys
 5. Eläkeikä
 - Vaihe 2: Toimijoiden, roolien, vastuiden ja tehtävien tunnistaminen
 - Syksyille esim. **6 h tapahtuma** (esityksiä 3 h + työpajaosuus 3)?
 - Vaihe 3: Positiivista mielenterveyttä vahvistavan **yhteistyön kuvaus ja hyväksyntä?**
- Kuntien ja Pohteen hyvinvointikertomusten valmisteluyhteistyö

Kiitos yhteistyöstä

